

จุลสารข่าวส่วนเสริมสร้างวินัย กรมทรัพยากรน้ำ

ฉบับที่ ๖ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

จุลสารข่าวส่วนเสริมสร้างวินัย ฉบับนี้ขอแนะนำเสนอความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและกรณีตัวอย่างการกระทำผิดวินัย ผู้สนใจสามารถเข้าเยี่ยมชมได้ที่เว็บไซต์ของส่วนเสริมสร้างวินัย กรมทรัพยากรน้ำ

เกร็ดความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย

ถูกย้าย... โดยไม่เป็นธรรม

การแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการเป็นมาตรการภายในของฝ่ายปกครองและเป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายของผู้บังคับบัญชาในการคัดสรรหรือจัดบุคลากรเพื่อให้ปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่ตามความเหมาะสม โดยคำนึงถึงเหตุผลความจำเป็นและประโยชน์ของหน่วยงานเป็นสำคัญ โดยทั่วไปการแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการมี ๒ ลักษณะ คือ การย้ายกรณีปกติหรือย้ายตามฤดูกาล และย้ายกรณีพิเศษเพื่อประโยชน์ของทางราชการ

สำหรับการแต่งตั้งโยกย้ายในกรณีปกติผู้มีอำนาจสามารถใช้อำนาจออกคำสั่งได้โดยไม่ต้องปฏิบัติตามสิทธิของคู่กรณีในกระบวนการพิจารณาทางปกครองตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง (๖) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ แต่ก็จะต้องมีพยานหลักฐานและเหตุผลสนับสนุนเพียงพอประกอบการใช้ดุลพินิจสั่งย้ายด้วย อย่างไรก็ตามแม้กฎหมายจะให้อำนาจดุลพินิจกับผู้มีอำนาจในการออกคำสั่งย้ายข้าราชการผู้ใดไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอื่นก็ตาม ซึ่งโดยปกติจะต้องย้ายไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับเดียวกันแต่มีได้หมายความว่าผู้มีอำนาจจะสามารถใช้อำนาจได้ตามอำเภอใจ โดยเฉพาะการย้ายที่มีสาเหตุมาจากความขัดแย้งเกี่ยวกับการบริหารงานที่เกิดขึ้นในสำนักงานระหว่างผู้ร้องทุกข์กับผู้บังคับบัญชา ผู้มีอำนาจจะต้องใช้อำนาจอย่างไร และสามารถใช้อำนาจออกคำสั่งย้ายได้ดังเช่นการแต่งตั้งโยกย้ายในกรณีปกติ ได้หรือไม่

กรณีการย้ายราชการ แม้กฎหมายจะวางหลักเกณฑ์ให้ผู้บังคับบัญชามีดุลพินิจในการสั่งย้าย แต่ดุลพินิจดังกล่าวจะต้องกระทำโดยยึดหลักเหตุผลและความจำเป็นเพื่อประโยชน์ของทางราชการและการพัฒนาข้าราชการเป็นหลัก การที่ปลัดกระทรวงย้ายผู้ร้องทุกข์โดยมีเหตุผลว่าเพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้งเกี่ยวกับการบริหารงานที่เกิดขึ้นในสำนักงานระหว่างผู้ร้องทุกข์กับผู้บังคับบัญชา ซึ่งความขัดแย้งที่เกิดขึ้นมิได้เกิดจากความผิดของผู้ร้องทุกข์หรือผู้ร้องทุกข์เป็นต้นเหตุให้เกิดความขัดแย้งแต่อย่างใด หากแต่เป็นเรื่องที่ผู้ร้องทุกข์ได้แสวงหาความเป็นธรรมเพื่อรักษาสีทิมของตนโดยชอบธรรม ประกอบกับเรื่องนี้โดยข้อเท็จจริงปรากฏชัดว่าผู้ร้องทุกข์ไม่ได้รับความเป็นธรรมในการประเมินผลการปฏิบัติราชการ ดังนั้น การใช้ดุลพินิจของปลัดกระทรวงในการออกคำสั่งย้ายดังกล่าวจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ข้อเท็จจริง ขณะที่ผู้ร้องทุกข์ดำรงตำแหน่งนักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการ สำนักงานพาณิชย์ จังหวัดแห่งหนึ่ง ได้ร้องทุกข์ต่อปลัดกระทรวงว่าไม่ได้รับความเป็นธรรมในการประเมินผลการปฏิบัติราชการ โดยนาย ก. ผู้บังคับบัญชาชั้นต้น ต่อมาปลัดกระทรวงพิจารณาแล้วเห็นว่า การดำเนินการโอนเงินเดือนให้กับผู้ร้องทุกข์ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติราชการของข้าราชการตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๑๒/ว ๒๐ ลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๒ เนื่องจากไม่มีการกำหนดข้อตกลงร่วมกันเกี่ยวกับการมอบหมาย งานและการประเมินผลการปฏิบัติราชการ และการประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติราชการหรือสมรรถนะมีความ คลาดเคลื่อน ร้องทุกข์ฟังขึ้น ให้แก้ไขคำสั่งโอนเงินเดือนเฉพาะรายชื่อของผู้ร้องทุกข์และให้ดำเนินการให้ถูกต้อง ต่อมาปลัดกระทรวงได้มีคำสั่งย้ายผู้ร้องทุกข์จากตำแหน่งนักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการ กลุ่มทะเบียนธุรกิจและ อำนาจความสะดวกทางการค้า ไปดำรงตำแหน่งเดิม กลุ่มส่งเสริมการประกอบธุรกิจการค้าและการตลาด ในอีก จังหวัดหนึ่ง โดยอ้างเหตุผลในการย้ายว่า เพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้งเกี่ยวกับการบริหารงานที่เกิดขึ้นในสำนักงาน จังหวัดระหว่างผู้ร้องทุกข์กับผู้บังคับบัญชา ผู้ร้องทุกข์จึงได้ร้องทุกข์ต่อ ก.พ.ค.

ก.พ.ค. พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่ปลัดกระทรวงย้ายผู้ร้องทุกข์เพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง เกี่ยวกับการบริหารงานที่เกิดขึ้นในสำนักงานระหว่างผู้ร้องทุกข์กับผู้บังคับบัญชา นั้น ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นมิได้เกิด จากความคิดของผู้ร้องทุกข์หรือผู้ร้องทุกข์เป็นเหตุให้เกิดความขัดแย้งแต่อย่างใด หากแต่เป็นเรื่องที่ผู้ร้องทุกข์ได้ แสวงหาความเป็นธรรมเพื่อรักษาสิทธิของตนโดยชอบธรรม ผู้ร้องทุกข์จึงไม่ควรที่จะต้องได้รับผลร้าย หรือ ผลกระทบในทางลบจากสิ่งที่ตนเองไม่ได้เป็นผู้ก่อให้เกิดขึ้น แม้การย้ายจะเป็นดุลพินิจ แต่ดุลพินิจในการสั่งย้ายดังกล่าวจะต้องดำเนินการโดยยึดหลักเหตุผลและความจำเป็นเพื่อประโยชน์ของทางราชการและการพัฒนาข้าราชการ เป็นหลัก และจะต้องดำเนินการโดยไม่ให้ผู้ที่ไม่มีความผิดหรือมิใช่ผู้ก่อให้เกิดความขัดแย้งได้รับความเดือนร้อนหรือ เสียหายเกินสมควร ซึ่งหมายความว่าคำสั่งย้ายต้องเป็นไปตามหลักความได้สัดส่วน อันประกอบไปด้วยหลักย่อย ๓ ประการ คือ หลักความสัมฤทธิ์ผล หลักความจำเป็น และหลักความได้สัดส่วนในความหมายอย่างแคบ

สำหรับการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในเรื่องนี้ นั้น ยังมีวิธีการอื่นที่ปลัดกระทรวงสามารถ ดำเนินการได้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว การย้ายเฉพาะผู้ที่เป็นต้นเหตุของปัญหาย่อมทำให้สามารถแก้ไข ปัญหาความขัดแย้งได้ เมื่อปัญหานี้มิได้เกิดจากความผิดของผู้ร้องทุกข์ หากแต่เป็นเรื่องที่ผู้ร้องทุกข์ได้แสวงหา ความเป็นธรรมเพื่อรักษาสิทธิของตนโดยชอบธรรมเท่านั้น โดยข้อเท็จจริงปรากฏชัดว่าผู้ร้องทุกข์ไม่ได้รับความ เป็นธรรมในการประเมินผลการปฏิบัติราชการ ดังนั้น การที่ปลัดกระทรวงย้ายผู้ร้องทุกข์ออกจากพื้นที่ด้วยจึงไม่เป็นไป ตามหลักความจำเป็นหรือหลักพอสมควรแก่เหตุ แม้ผู้ร้องทุกข์จะยังคงดำรงตำแหน่งในระดับเดิม และเงินเดือนเท่า เดิมก็ตาม แต่การย้ายดังกล่าวเป็นการย้ายผู้ร้องทุกข์จากที่เคยปฏิบัติงานในกลุ่มทะเบียนธุรกิจและอำนาจความสะดวกทางการค้า ซึ่งเป็นสายงานหลักไปดำรงตำแหน่งที่ว่างในกลุ่มส่งเสริมการประกอบธุรกิจการค้าและการ ตลาดซึ่งเป็นสายงานรองและมีผลทำให้ผู้ร้องทุกข์เสียสิทธิในการรับเงินสินบนรางวัลตามกฎหมาย และกรณีนี้ยังมี วิธีการอื่นที่สามารถทำได้ คือ สั่งย้ายให้ผู้ร้องทุกข์ไปดำรงตำแหน่งในกลุ่มทะเบียนธุรกิจและอำนาจความสะดวก ทางการค้าตามเดิม ในจังหวัดอื่น ดังนั้น คำสั่งย้ายผู้ร้องทุกข์ดังกล่าว จึงเป็นเหตุให้ผู้ร้องทุกข์ได้รับความเดือนร้อน เกินสมควรและเมื่อเปรียบเทียบผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับทางราชการน้อยมาก ไม่คุ้มค่ากับความเดือดร้อน

เสียหายที่ผู้ร้องทุกข์จะได้รับ กรณีจึงไม่เป็นไปตามหลักความได้สัดส่วนในความหมายอย่างแคบ การใช้ดุลพินิจของ ปลัดกระทรวงในการออกคำสั่งย้ายดังกล่าวจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย คำร้องทุกข์ฟังขึ้น ก.พ.ค. จึงมีคำวินิจฉัยให้เพิกถอนคำสั่งย้ายดังกล่าว

ที่มา : จากเว็บไซต์คณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม <https://mspc.ocsc.go.th> เมนูย่อย คำวินิจฉัย ก.พ.ค. ที่น่าสนใจ

▪